

Závěr tabulkové části výroční zprávy za školní rok 2019/2020

Stručné hodnocení školy a školního roku ředitelem školy

ZŠ a MŠ Chalabalova se **snaží dlouhodobě sledovat smysluplné pedagogické přístupy a aplikovat je ústrojně do vzdělávání** (viz www.chalabalova.cz).

Našemu pedagogickému vnímání pomáhá i to, že **škola je od devadesátých let minulého století členem širší brněnské sítě inovativních škol** a patří k několika brněnským školám, které cílevědomě a dlouhodobě podnikaly studijní stáže zejména v alternativních školách v některých evropských zemích a posléze více než dvacet let aplikovaly vybrané ústrojné prvky *Daltonského plánu* do českého vzdělávacího prostředí.

Mnozí z nás mají osobní zkušenosti s procesy, kdy se postupně měnila škola i společnost, víme, jak je někdy složité měnit myšlení vlastní i myšlení blízkých lidí, kteří nás obklopují.

Sledování školní praxe v Brně potvrzuje, že po roce 2000 se **vzdělávací trendy i programy spojují do širokého proudu**, kde mizí tzv. alternativní školy.

(Poznámka: kromě brněnské Waldorfské školy, která zůstává pro některé nekonformní mladé rodiče i učitele skutečnou alternativou.)

V tomto kontextu jsme rádi, že naši **mladí učitelé si do naší školy přinášejí nové přístupy**, které získali na stážích na zahraničních školách nebo na svých fakultách, často jako běžnou profesionální výbavu. Vedení školy se snaží tyto jejich zkušenosti nenásilně sladit s ověřenými principy a postupy a **vytvořit tak koktejl metod a přístupů, které vyhovují konkrétním třídám, konkrétním žákům i jednotlivým učitelům**.

Různorodost metod dobře ladí s naším pedagogickým myšlením, navíc tím otevíráme pomyslné nůžky pro variabilitu přístupů a aktivit pro všechny třídní kolektivy.

Strategicky považujeme za velmi důležité citlivě aktivovat lidský potenciál školy a propojovat zkušenosti zkušených a nadšení mladých.

Neznamená to však automaticky, že mladý učitel je nejlepší učitel a naopak. Každý z nás totiž vkládáme do mozaiky školy to nejlepší z nás v **prostředí, které se kontinuálně snaží být otevřené rodičům i všem pozitivním vlivům**.

Učíme i učíme se rádi ☺.

Odborníci, kteří rozumí podstatě vzdělávání, rozumí tomu, jak složité měřitelné jsou mnohočetné procesy, které ve škole probíhají.

Nedávné studie dokumentují, jaké studijní vlastnosti má naše nejmladší generace žáků (nazývají se *click generation*, *zapojená generace* atd.), jak se v průběhu puberty a dalšího dospívání mění jejich mozek, a také například jaké názory na vzdělávání mají **děti i generace rodičů pohybující se v prostředí všudypřítomného internetu, facebooku, instagramu** atd.

Obecně řečeno, prostředí, které obklopuje školy, je nyní mnohem dynamičtější než dříve, školy na ně musí reagovat, zároveň ale část veřejnosti očekává u základních škol stabilitu ve smyslu klasického naplnění úrovně vědomostí a jistého řádu. Část mladých rodičů může ovšem vidět tuto stabilitu jako rigidní.

Je zřejmě možné konstatovat, že tak, jak se mění žáci a rodiny a všeobecně prostředí kolem nás, **mění se i vzdělávání na základní škole**. Učitelé se snaží **přizpůsobovat své metody, obsah i náročnost svých hodin**.

Pedagogové ví, že latentně **existuje tzv. skryté kurikulum**, tedy vědomosti a návyky, které žáci (a konečně i učitelé) získávají prostřednictvím každodenního téměř permanentního „zapojení“.

Pro nás je důležitý celý tento dynamický proces a zejména žákovské i učitelské aktivity, které směřují **k získání opravdových kompetencí pro život**.

Totíž více než dříve platí to, že se učíme pro život a ne pro školu, protože život kolem nás uhání vlivem moderních technologií více než mílovými kroky.

Avšak není a nebude zřejmě špatné, že základní školy už ze svého principu (a vlivu na celou populaci) budou mít tendenci zachovávat jistým způsobem to základní, podstatné a esenciální (=kvalitní), a to, co se nemusí měnit každý rok, každé desetiletí, protože platí univerzálně. Tedy **slušnost, toleranci, etické zásady, ale také pracovitost, kritické myšlení i schopnost sebekritiky a běžné sociální návyky vyspělé kulturní společnosti**.

Dlouhodobé mezinárodní zkušenosti z evropských škol, ale i ze zámoří nás vedou ke skromnému, ale i poněkud hrdému závěru: **stále můžeme být pyšní na český školní vzdělávací systém**.

V duchu těchto myšlenek se snažíme působit na naše žáky a děláme to rádi a s nadšením.

Naším **cílem pro každý školní rok je citlivě plnit plány ŠVP a zároveň sladit potřeby vzdělávání s potřebami žáků a jejich rodin** a naplnit také profesionální aspirace našich pedagogů. Máme pocit, že se těmto cílům přibližujeme. Každý rok je ale trochu jiný. Ukázalo se to na jaře 2020. Druhé pololetí aktuálního školního roku bylo v mnoha ohledech originální a přineslo nám mnoho zkušeností. (Poznámka: malé shrnutí distančního vyučování níže).

Co se týká aktivit školy v rámci města Brna, **zůstáváme i nadále nadšeným organizátorem** mezinárodní daltonské konference, kterou podporuje Odbor školství MMB i městská část v Kohoutovicích. V rámci těchto dobrých vztahů kolektiv školy organizuje také některé další mezinárodní projekty. (Poznámka: v příštím školním roce budeme organizovat výroční 25th International Dalton Conference)

Vážíme si toho, že **ZŠ Chalabalova spolupracuje s PF a rovněž FF MU** a je oficiálně registrovanou tzv. partnerskou školou. Proto u nás také studenti pravidelně vykonávají svou praxi a někteří provádí zajímavé pedagogické výzkumy v rámci studia Ph.D.

Od roku 2013 škola **organizuje projekty se školou Jána Ámose Komenského v Bratislavě**, které pokrývají široké školní aktivity a inovativní vzdělávání. Toto partnerství čerpá svoji energii z velmi přátelských vztahů a bude existovat nadále, protože jsme kulturně stejně naladěni a nemáme žádné jazykové bariéry. Na jaře 2020 se ale plánované výměny žáků a další společné akce neuskutečnily vzhledem k uzavření hranic v období koronaviru.

Stabilně se snažíme o podporu vyučování jazyků. V tomto kontextu je významná **spolupráce s katedrou anglického jazyka a literatury PF MU**. O místo v naší škole se rádi uchází nadšení mladí učitelé, které pro jejich metodické dovednosti a osobní vlastnosti katedra doporučuje. Dle možností se naši učitelé angličtiny, němčiny i španělštiny zúčastňují různých akcí a metodických setkání.

Škola čerpala ze strukturálních fondů v celobrněnském projektu s názvem „Prevence školní neúspěšnosti na základních školách ve městě Brně“ a MŠ pracuje v podobném projektu „Rovný přístup k předškolnímu vzdělávání ve městě Brně“.

V koordinaci se zřizovatelem škola požádala o nové čerpání finančních prostředků z evropských fondů. Zde je třeba zmínit úsilí koordinátorů. **Největší vklad při administraci a přípravě obsáhlých monitorovacích zpráv vložily obě zástupkyně a ředitelka MŠ.**

Pedagogický kolektiv je odborně vyspělý, **tvoří jej mix zkušených pedagogů s mladými učiteli**, kteří nyní představují relativně velkou část kolektivu. Vedení školy oceňuje všeobecně vstřícnou a partnerskou atmosféru ve škole.

Umíme společně pracovat, ale i se společně bavit. V kolektivu naší školy je relativně velmi vysoké procento mužů, než bývá běžné na brněnských školách.

Podle poslední inspekční zprávy ČŠI škola dobře podporuje rozvoj klíčových kompetencí a jednoznačně podporuje rozvoj osobnosti žáka a snaží se o přátelskou atmosféru:

„ZŠ podporuje rozvoj klíčových kompetencí žáků na nadstandardní úrovni. ŠVP vychází z daltonských principů a jednoznačně podporuje rozvoj osobnosti a zodpovědnosti žáka. Průběh vzdělávání příznivě ovlivňuje příjemná atmosféra ve třídách a vstřícné vzájemné vztahy. Díky odpovídajícím materiálním podmínkám, podnětnému prostředí a využívání komplexních inovativních metod se daří naplňovat cíle vzdělání.“

Moderní **vzhled školy a její architektonickou tvář** již v minulosti pozvedla výstavba sousedního bazénu a také výměna oken a zateplení budov ZŠ i MŠ. Dokončila se oprava topného systému a byla provedena oprava tělocvičny. Bylo nově vybudováno druhé oddělení MŠ v ZŠ, nové hřiště MŠ a přebudován vstup do školy. Mezi větší opravy v minulém období patří rovněž výměna linolea a dlažby ve spodní části školní budovy. V roce 2018 jsme renovovali školní jídelnu, poté v roce 2019 kotelnu školy a také kontejnerové stání na parkovišti včetně opravy rampy.

Starosta a místostarosta pro školství, kteří koordinují stavební aktivity s ředitelem školy, vychází ochotně vstříc požadavkům školy. **Komunikace a spolupráce školy s místní radnicí je na vysoké úrovni profesionální i lidské.**

V oblasti péče o budovu bylo ve školním roce 2019-2020 provedeno mnoho menších oprav. Největší akce pak proběhla o letních prázdninách. Jedná se **výměnu podlah, dveří a moderní a barevnější estetický koncept chodeb ve 2. patře**. Myslíme si, že se bude líbit žákům, učitelům i rodičům.

Kromě oblasti péče o budovu **starosta i oba místostarostové výrazně podporují dlouhodobé mezinárodní aktivity školy**, které jsou pozitivně hodnoceny Odborem školství MMB.

Škola spolupracuje s místním fotbalovým oddílem Tatraň Kohoutovice, dvěma oddíly gymnastiky a také s oddíly basketbalu. Ke speciálním školním akcím patří už **tradiční spolupráce s místním sdružením Veleta**. Tato spolupráce má výrazný pedagogický a také psychologický rozměr a ovlivňuje sociální postoje žáků.

V rámci **využívání různých komunikačních kanálů** s veřejností se vedení školy i všichni učitelé snaží zejména o přátelské osobní a profesionální jednání. Snad i proto škola v průběhu roku neřešila žádný vážný spor.

Dobré a přátelské vztahy s rodiči jsou pro nás alfou i omegou, bez spolupráce s rodiči nemůže škola dobře fungovat.

(Poznámka: Každý učitel ale v duchu dodá, že bez ověřených jednoduchých školních pravidel a správně nastaveného domácího režimu, kterým rodina školu velmi výrazně podpoří, nedosáhneme společného očekávaného cíle. Proto je naše vzájemná spolupráce tak podstatná. Důležité také je, aby se rodiče věnovali láskyplně svým vlastním dětem. A přitom stačí maličkosti, například maminčina zdravá svačina, aby děti měly energii pro dobu vyučování. Viz web školy: *Kdo jsme a kam jdeme.*)

Komunikace s rodiči prošla, věříme, že úspěšně, zatěžkávající zkouškou v **období distančního vyučování**, které trvalo od poloviny března a v některých případech až do konce školního roku. Učitelé si velmi brzy osvojili výhody platformy vytvořené pro vzdálené vyučování tzv. *Google Classroom*. Postupně nabíhalo také on-line vyučování.

Mnozí učitelé museli ale stále kombinovat různé komunikační kanály (mail, WhatsApp, Viber, telefon atd.), protože ne všechny rodiny mohly nebo chtěly se řádně zapojit do nabízeného systému. Nejen proto vedení školy děkuje všem kolegyním a kolegům za nadstandardní péči a tvořivost a také za enormní a dlouhodobé nasazení.

V důsledku nerovností vzniklých za dobu jarního distančního vzdělávání zřejmě nastane v prvních podzimních měsících nového školního roku období, kdy pedagogové budou muset nejdříve analyzovat znalosti žáků ve třídě a postupně citlivě ladit hladinu znalostí konkrétních žáků.

Pro podzim 2020 **MŠMT vydalo instrukce**, ve kterých zdůrazňuje tzv. formativní hodnocení žáka a doporučuje učitelům vybrat z učebního plánu podstatná témata a spojit je do funkčního systému. Hlavní prioritou, jak uvádí MŠMT, však pro všechny školy v tomto období zůstává vyučování českého jazyka, matematiky a angličtiny

Dovolíme si dodat, že vzhledem k tomu, že na žáky působí každý den rozmanité virtuální prostředí a nekontrolované sociální sítě, **je třeba se i nadále intenzívně věnovat podpoře kritického myšlení žáků, etice a morálce.**

V kontextu stručného popisu období distančního vzdělávání na naší škole je vhodné zmínit, že ČŠI provedla již v dubnu on-line šetření úrovně našeho distančního vzdělávání s velmi pozitivní zpětnou vazbou a výraznou pochvalou pro naše tvořivé učitele. Ze zaslaných mailů a přátelských telefonátů také víme, že kohoutovická veřejnost ocenila práci našich kolegů a kolegyň v tomto specifickém období.

Je třeba čestně dodat, že se objevily ještě v počátečním období zavádění platformy *Google Classroom* i kritické ohlasy rodičů, jejichž obsah ředitel školy otevřeně konzultoval s učiteli i s vedením radnice a následně jsme úspěšně (dle pozdějších pozitivních reakcí stejných rodičů) vysvětlili naše důvody, postup a záměry třem rodinám, které si stěžovaly na naši pomalou reakci.

Struktura vedení školy vyhovuje naší organizaci. Na škole působí dvě zodpovědné, vstřícné a erudované zástupkyně ředitele, které spolehlivě koordinují každodenní pedagogickou činnost školy a zároveň navíc pracují jako garanti několika evropských projektů.

Zkušená ředitelka MŠ je odpovědná kromě pracoviště na Libušině třídě 15 také za dvě později zřízená oddělení v budově ZŠ Chalabalova 2.

Výtečně rovněž koordinuje své vlastní vzdělávací projekty s mezinárodním přesahem.

Ředitel školy se snaží být integrujícím prvkem po stránce organizační i strategické a nenásilně propojovat všechny školní sektory.

Je členem Komise pro péči o talentované studenty s působností v celém Jihomoravském kraji a zastupuje Czech Dalton v celorepublikové organizaci CZESHA.

V rámci spolupráce s PF a FF MU se věnuje implementaci inovativních trendů v pedagogice a školním managementu. Podílí se na mezinárodních výzkumech a občas vystupuje na mezinárodních konferencích.

Průběžné kontroly a nezávislý audit neshledaly žádné vážné závady v ekonomickém sektoru. Technické poznatky u detailů v účetnictví a doporučení auditorů ředitel školy konzultoval s vedením radnice.

Zápisy všech kontrol jsou přístupné v kanceláři školy.

PhDr. Vladimír Moškvan